

Δρ Χριστίνα Αργυροπούλου, Επίτιμη Σύμβουλος του
Π.Ι.,

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ

**Διδακτικό παράδειγμα στη Νεοελληνική Λογοτεχνία
σύμφωνα με το ΑΠΣ Α΄ Λυκείου, στον άξονα:
*Παράδοση και μοντερνισμός***

**Θέμα 1ο : Παράδοση και μοντερνισμός και
συνεξέταση του θέματος: *Το σπίτι στη λογοτεχνία.*
Μελετώνται κείμενα κυρίως ποιητικά, αλλά θα
μπορούσαμε ως ομόθεμα να μελετήσουμε και δύο
πεζά, το ένα *παραδοσιακής γραφής* και το άλλο
*μοντέρνας γραφής.***

Ενδεικτικά επιλέγονται τα ακόλουθα:

- 1. Α τχ., Α΄ Λυκείου. Το ποίημα, *Αγορά*, του Κωστή Παλαμά (σ. 422), 2. Α τχ., Α΄ Λυκείου. Το πεζογράφημα, *Το σπίτι του δασκάλου*, του Κ. Χατζόπουλου (σελ. 120).
- 3. Β΄ τχ., Β΄ Λυκείου. Μοντέρνα ποίηση. *Αυτόπτης μάρτυρας*, του Γ. Ρίτσου (σελ. 242).
- 4. Β΄ τχ., Β΄ Λυκείου. Το πεζογράφημα, *Δύσκολες νύχτες*, της Μέλπως Αξιώτη, μοντέρνα γραφή (σελ. 373).
- 5. Γ΄ τχ., Γ΄ Λυκείου. *Θεσσαλονίκη Μέρες του 1969 μ.Χ.*, Μ. Αναγνωστάκη (σελ. 54).
- 6. Γ΄ τχ., Γ΄ Λυκείου. *Το σπίτι*, του Πρόδρομου Μάρκογλου (σελ. 108) 7. Γ΄ τχ., Γ΄ Λυκείου. *Κατεδάφιση*, της Λύντιας Στεφάνου (σελ. 74).

- **Εφτά ομάδες μαθητών η κάθε μία αναλαμβάνει από ένα κείμενο.**
- **Ομάδα 1η.** Παρουσιάζει τη σχέση του ποιήματος, **Αγορά, του Παλαμά με το σπίτι**. Διερευνά γιατί νιώθει έτσι ο ποιητής, εξηγεί γιατί αυτή η ποίηση είναι παραδοσιακή και δίνει τα χαρακτηριστικά που εντοπίζονται στο ποίημα. Τέλος αποδίδει το ποίημα σε πεζό ίσως και ως δρώμενο. Μπορεί να επιλέξει από τα *Άπαντα* και το ποίημα *Το σπίτι που γεννήθηκα*.
- **Ομάδα 2η.** **Το σπίτι του δασκάλου, του Κ. Χατζόπουλου**. Αποδίδει σε 200 λέξεις την περίληψη του κειμένου. Σχολιάζει τα σχετικά με το σπίτι του δασκάλου και βρίσκει τα κύρια αφηγηματικά του στοιχεία (χρόνος, τόπος, γεγονός), μιλάει για τη μορφή του πεζογραφήματος που δεν εντάσσεται στα λεγόμενα μοντέρνα, με συνειρμούς και υπερρεαλιστικές συλλήψεις.
- **Ομάδα 3η.** **Αυτόπτης μάρτυρας**, του Γιάννη Ρίτσου (σελ. 242).
- Παρουσιάζει τον χώρο όπου κινείται το ποίημα, ως χώρο συγκεκριμένο και ως ψυχολογικό. Εξηγεί την οπτική του ποιητή, τα συνδηλούμενα εξωκειμενικά κοινωνικά και ιστορικά συμφραζόμενα και καταγράφει τα στοιχεία εκείνα που εντάσσουν το ποίημα και τον ποιητή στη μοντέρνα ποίηση.

- **Ομάδα 4η.** Μελετάει η ομάδα το κείμενο της Αξιώτη και παρουσιάζει τα κύρια νοήματά του. Εξηγεί τον τίτλο με κειμενικά στοιχεία και συνδηλώσεις, παρουσιάζει τα πρόσωπα.
- Επίσης, εντοπίζει τα υπερρεαλιστικά στοιχεία αυτού του αφηγήματος και αιτιολογεί την κατάταξή του στη μοντέρνα γραφή. Μπορεί, ακόμα, να γράψει το δικό της σενάριο για το θέατρο με αφορμή αυτό το κείμενο.
- **Ομάδα 5η. Θεσσαλονίκη Μέρης του 1969 μ.Χ., Μ. Αναγνωστάκης.**
- Δίνονται η περίληψη σε 150 λέξεις, ο τόπος και ο χρόνος του ποιήματος. Σχολιάζονται ο τίτλος, το τότε και τώρα και τα εξωκειμενικά συμφραζόμενα με κειμενικά στοιχεία, αλλά και με προέκτασή τους. Επίσης, παρουσιάζονται οι λεκτικές επιλογές, ο ρηματικός λόγος, οι επαναλήψεις κ.ά. και σχολιάζεται το αισθητικό τους αποτέλεσμα, δηλαδή η ποιητική λειτουργία τους. Τέλος, συζητούνται οι στίχοι από 14 έως το τέλος «Προς το παρόν [...] των Ελλήνων». Αιτιολογείται αν είναι μοντέρνα η γραφή και ο στίχος.
- **Ομάδα 6η. Το σπίτι, Πρόδρομος Μάρκογλου.** Σχολιάζεται ο τίτλος σε σχέση με το ποίημα, εντοπίζονται τα επίπεδα του χρόνου και καταγράφονται τα νοήματα και οι εικόνες του ποιήματος. Αποδίδεται το γεγονός σε πεζό λόγο (αφήγηση) ή σε περιγραφή ή σε διάλογο. Σχολιάζεται η στάση του ποιητή και καταγράφονται τα στοιχεία που συνηγορούν ότι το ποίημα είναι μοντέρνο.
- **Ομάδα 7η. Κατεδάφιση, Λύντια Στεφάνου.** Αποδίδονται η περίληψη του ποιήματος, οι εικόνες και τα στοιχεία που δηλώνουν το τώρα και το τότε. Επίσης αναδεικνύεται η στάση του ποιητικού υποκειμένου και η στάση και η δράση των άλλων σε σχέση με το σπίτι που κατεδαφίζεται. Καταγράφονται τα στοιχεία που συνηγορούν στη μοντέρνα γραφή. Το ποίημα μπορεί να γίνει ένα μικρό άρθρο για το θέμα της κατεδάφισης παλαιών σπιτιών.

- **Διδακτικά μέσα.** Τα ποιήματα από τα σχολικά βιβλία, το διαδίκτυο, πρόσθετες πληροφορίες από Ιστορίες της ΝΕ Λογοτεχνίας ή άλλα σχετικά βιβλία ή αφιερώματα στους δημιουργούς.
- **Το σπίτι, Πρόδρομος Χ. Μάρκογλου**
- Το ΠΟΙΗΜΑ ΑΝΗΚΕΙ στη συλλογή Συνοπτική διαδικασία (1980), η οποία περιέχει ποιήματα γραμμένα από το 1968-1978. Ειδικότερα Το σπίτι έχει χρονολογική ένδειξη 1970-1978.
- Ανεβαίνω πέτρινα σκαλοπάτια. Βατόμουρα στραγγαλίζουν κρίνα. Δεκαοχτούρες μετράνε την ανατολή κι ένας αγέρας έρχεται απ' τα πεύκα. Βαθυπράσινο μυστικό στόμα.
- Δαγκώνει το κλειδί στην πόρτα. Επιθύριο χεράκι τρυφερής ηλικίας ανοίγει βλέφαρα μιας άλλης εποχής. Είναι όλοι εκεί συγκεντρωμένοι. Ποντιακά, Τούρκικα, Ελληνικά, Αρμένικα σε στόματα ξεχασμένα. Πιο μέσα σηκώνεται ο πατέρας σκουπίζει τα μουστάκια με φιλάει κι η μάνα κλαίγοντας αγκαλιά με οδηγεί και στρώνει το τραπέζι. Κάθεται, μιλάει για το σπιτικό.
- Χρόνια μέσα στα χρόνια όνειρα ξεφλουδίζονται σα φίδια.

- Ανοίγει το κλειδωμένο σπίτι. Φευγάτη η σκεπή πεσμένοι οι
- τοίχοι χάσκουν. Χάσκουν και πάνω από τις πέτρες το
- λιμάνι η θάλασσα πέρα η Θάσος πιο μακριά το Όρος.
- Φεύγουν τα σύννεφα σαν καπνός από χορτάρι κι η θά--
- λασσα καλειδοσκόπιο καθώς ψαρόβαρκες γυρίζουν, λα--
- χανιάζουν οι μηχανές σκούζουν οι γλάροι. Νύχτες του
- έρωτα σύννεφα παρταλιασμένα. (= κουρελιασμένα)
- Καταποντίζομαι στα χρόνια που ξεφλουδίζονται σα φίδια.
-
- Ο εκσκαφέας ο φορτωτής γεμίζουν τα ανατρεπόμενα με πέ--
- τρες χώματα σανίδια φορέματα. Ξεριζώνουν τα δέντρα.
- Πεύκα συκιές ροδακινιές μηλιές κυδωνιές καρυδιά. Ο
- κήπος που χέρια στοργικά διαμόρφωσαν. Σιδερένια νύ--
- χια εξαφανίζουν τον ουρανό.
-
- Τώρα οικόπεδο 250 τετραγωνικά. Άλλοι άνθρωποι θα χτί--
- σουν τα σπίτια τους.
-
- Κατεβαίνω για τη θάλασσα και περπατώ στα κύματα.
- Κρατώ επιθύριο χεράκι *. Δεν έχει φωνή.
- Κανένα δεν μπορεί να ξυπνήσει.
-
- Ελεύθερος φεύγω.

- **2. Κατεδάφιση, Λύντια Στεφάνου**
- Από ΤΗ ΣΥΛΛΟΓΗ Οι λέξεις και τα πράγματα (1983).
- Κόσμος μπαινόβγαινε αδιάκοπα στο σπίτι.
- Κάποιος αγόραζε, κάποιος ζητούσε
- Κι άλλοι έπαιρναν ό,τι περίσσευε για τους ακόμα πιο φτωχούς.
- Άρχισε κιόλας η βροχή, φθινόπωρο,
- Και γίναν όλα βιαστικότερα.
- Εκείνος στάθηκε σε μια γωνιά στην είσοδο
- Λίγο να βλέπει στα κλεφτά
- Τετράδια παιδικά, παιχνίδια
- Όλα σπασμένα κι άχρηστα
- Λίγο να παρακολουθεί τις λεπτομέρειες
- Σπασμένες κι άχρηστες
- Από την ξένη πια ζωή.

• 3. *Θεσσαλονίκη, Μέρες του 1969* μ.Χ Μανόλης Αναγνωστάκης

• Στην οδό Αιγύπτου-πρώτη πάροδος δεξιά-

• Τώρα υψώνεται το μέγαρο της Τράπεζας Συναλλαγών

• Τουριστικά γραφεία και πρακτορεία μεταναστεύσεως

• Και τα παιδάκια δεν μπορούνε πια να παίξουνε από

• τα τόσα τροχοφόρα που περνούνε.

• Άλλωστε τα παιδιά μεγάλωσαν, ο καιρός εκείνος πέρασε που ξέρατε

• Τώρα πια δε γελούν, δεν ψιθυρίζουν μυστικά, δεν εμπιστεύονται,

• Όσα επιζήσαν, εννοείται, γιατί ήρθανε βαριές αρρώστιες από τότε

• Πλημμύρες, καταποντισμοί, σεισμοί, θωρακισμένοι στρατιώτες,

• Θυμούνται τα λόγια του πατέρα: εσύ θα γνωρίσεις καλύτερες μέρες

• Δεν έχει σημασία τελικά αν δεν τις γνώρισαν, λένε το μάθημα

• οι ίδιοι στα παιδιά τους

• Ελπίζοντας πάντοτε πως κάποτε θα σταματήσει η αλυσίδα

• Ίσως στα παιδιά των παιδιών τους ή στα παιδιά των παιδιών

• των παιδιών τους.

• Προς το παρόν, στον παλιό δρόμο που λέγαμε, υψώνεται

• η Τράπεζα Συναλλαγών

• -εγώ συναλλάσσομαι, εσύ συναλλάσσεσαι αυτός συναλλάσσεται-

• Τουριστικά γραφεία και πρακτορεία μεταναστεύσεως

• -εμείς μεταναστεύουμε, εσείς μεταναστεύετε, αυτοί μεταναστεύουν-

• Όπου και να ταξιδέψω η Ελλάδα με πληγώνει, έλεγε κι ο Ποιητής

• Η Ελλάδα με τα ωραία νησιά, τα ωραία γραφεία,

• τις ωραίες εκκλησιές

• Η Ελλάς των Ελλήνων.

- Χρονοδιάγραμμα τουλάχιστον 4 μήνες.
- Συζήτηση, σχετικά με τη μελέτη κάθε θέματος και ομάδας ως νοήματα, αξίες, γλώσσα μορφή παραδοσιακή ή μοντέρνα κ.ά.
- Στη συνέχεια μπορεί να γίνει σχέδιο εργασίας με αφορμή τα κείμενα, όπως είναι *η κατοικία, η σχέση του ανθρώπου με το σπίτι του, τα βιώματά του, η εξέλιξη της κατοικίας.*
- Συγκροτείται μετά από συζήτηση *το σενάριο* για την κατοικία, όπως.....
- Οργανώνονται οι στόχοι
- Συζήτηση για την πρόταση-δραστηριότητα, αξιολόγησή της, δηλαδή τι φοβούνται οι μαθητές και πώς θα ενθαρρυνθούν
- Θέμα για project: *Η κατοικία ως ατομικό και συλλογικό βίωμα*
- Το θέμα αυτό μπορεί να μελετηθεί από μικρές ομάδες μαθητών ως μετακειμενική δραστηριότητα σε άξονες που δίνονται σε φύλλα εργασίας, όπως:
- **1η Ομάδα.** Ο δεσμός του ανθρώπου με την κατοικία του διαχρονικά-μνήμη και πραγματικότητα- (Ιστορία, Λογοτεχνία, Λαογραφία).
- **2η Ομάδα.** Οι αλλαγές της κατοικίας σε τόπο και χρόνο (Γεωγραφία, Ιστορία, Λογοτεχνία).
- **3η Ομάδα.** Οι κοινωνικοοικονομικές συνθήκες και η κατοικία (Ιστορία, Οικονομία, Πολιτική Αγωγή).
- **4η Ομάδα.** Αστικοποίηση της Ελλάδας και κατοικία (Ιστορία, Λογοτεχνία, Αρχιτεκτονική, Τεχνολογία, Κοινωνική και Πολιτική Αγωγή, Κοινωνιολογία).
- **5η Ομάδα.** Εικαστικές αναπαραστάσεις της οικίας διαχρονικά (Αισθητική Αγωγή, Πληροφορική, Τεχνολογία).
- **6η Ομάδα.** Εσωτερική διακόσμηση της οικίας (Αισθητική Αγωγή, Λογοτεχνία).
- **7η Ομάδα.** Η κατοικία και τα βιώματα, ατομικά και οικογενειακά, (Ψυχολογία, Κοινωνιολογία, Λογοτεχνία). Σενάριο των μαθητών και δραματοποίηση.

- **Προσοχή.**
- Συμπληρώστε από μία παράγραφο σε κάθε υπόθεμα και ομάδα, αναδεικνύοντας ό,τι εσείς θεωρείτε απαραίτητο.
- Εάν δεν έχετε πολλούς μαθητές ποια θέματα θα επιλέγατε ως τα πλέον απαραίτητα;
- **Οι διαθεματικές έννοιες**, που έχουν σχέση με το θέμα και μπορεί να διερευνηθούν από την οπτική και άλλων επιστημονικών κλάδων, είναι: **άτομο- σύνολο, μεταβολή, τόπος-χρόνος.**
- Η δραστηριότητα ολοκληρώνεται με ένα ενιαίο κείμενο για δημοσίευση ή για το διαδίκτυο ή σε μορφή power point με φωτογραφίες κατοικιών από το διαδίκτυο. Την παρουσίαση αυτή μπορούν να την παρακολουθήσουν όλοι οι εκπαιδευτικοί και οι μαθητές σε ένα δώρο στο αμφιθέατρο του σχολείου.
- **Αξιολόγηση.** Η εργασίες αξιολογούνται από τους ίδιους τους μαθητές μετά την προβολή του power point, καθώς θα δουν από απόσταση τις εργασίες τους, θα καταθέσουν την εμπειρία τους στην τάξη και ο φιλόλογος θα αξιολογήσει όλες τις εργασίες ως τελικό προϊόν.

- **Εναλλακτικό θέμα: παράδοση και μοντερνισμός.**
- **Θέμα 2ο. Θεματική ενότητα: Παράδοση και Μοντερνισμός.**
 Με αφορμή την ανθολογημένη ποίηση του Σολωμού, του Σεφέρη, του Ελύτη οργανώστε τις διδασκαλίες σας σε ομάδες για αυτή τη θεματική ενότητα, η οποία μπορεί και να προσδιοριστεί ακόμα σε ποιήματα, που έχουν σχέση με την ιστορία, **όπως: Ιστορία και Ποίηση.**
- Αναλογιστείτε πώς θα οργανώσετε τη διδασκαλία σας και ποια δραστηριότητα συνθετική ή σε project με ομάδες θα δίνατε.
- **Σενάριο ή σκέψεις για την οργάνωση του θέματος και του άξονα**
- **Ποια μέσα θα αξιοποιούσατε.....**
- **Ποιους στόχους θα βάζατε.....**
- **Ποια στοιχεία του παραδοσιακού και του μοντέρνου στίχου θα δίνατε ως οδηγό στους μαθητές σας.....**
- **Ποιο θα είναι το χρονοδιάγραμμα.....**

- Πώς θα αξιοποιούσατε την εργασία αυτή, αν κρίνετε ότι είναι ιδιαίτερα καλή.....
- Ποιο project θα οργανώνατε και σε ποια υποθέματα/ άξονες.....
- Ή εναλλακτικά πώς θα οργανώσετε το θέμα: παράδοση ή μοντερνισμός
- Ποια συνθετική εργασία θα δίνατε, που να εμπειριέχει τον άξονα των ΑΠΣ;
- Ομάδες για οργάνωση project
- 1η
- 2η.....
- 3η
- 4η.....

ΠΟΙΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΑ ΚΝΛ

Ενδεικτικά αποσπάσματα και ποιήματα

1. *Ελεύθεροι Πολιορκημένοι*, Δ. Σολωμός

2

«Αραπιάς άτι, Γάλλου νους, βόλι Τουρκιάς, τόπ' Άγγλου!

Πέλαγο μέγ', αλίμονον! βαρεί το καλυβάκι·

Σε λίγην ώρα ξέσκεπα τα λίγα στήθη μένουν·

Αθάνατή 'σαι, που, βροντή, ποτέ δεν ησυχάζεις;

Πανερημιά της γνώρας μου, θέλω μ' εμέ να κλάψεις.»

13

Είν' έτοιμα στην άσπονδη πλημμύρα των αρμάτων

Δρόμο να σχίσουν τα σπαθιά, κι ελεύθεροι να μείνουν,

Εκείθε με τους αδελφούς, εδώθε με το χάρο»

(*Ελεύθεροι Πολιορκημένοι*, Σχεδιάσμα ' , ΚΝΛ. σελ. 241, 244)

- **2. ΤΕΛΕΥΤΑΙΟΣ ΣΤΑΘΜΟΣ, Γ. Σεφέρης, απόσπασμα**
- «Κι όμως χτες βράδυ εδώ, σε τούτη τη στερνή μας σκάλα
- Όπου προσμένουμε την ώρα της επιστροφής μας να χαράξει [.....]
- Είναι κι αυτός ένας ειρμός της σκέψης ένας τρόπος
- ν' αρχίσεις να μιλάς για πράγματα που ομολογείς
- δύσκολα, σε ώρες όπου δε βαστάς σε φίλο
- που ξέφυγε κρυφά και φέρνει
- μαντάτα από το σπίτι κι από τους συντρόφους,
- και βιάζεσαι ν' ανοίξεις την καρδιά σου
- μη σε προλάβει η ξενιτιά και τον αλλάξει.
- Ερχόμαστε απ' την Αραπιά, την Αίγυπτο, την Παλαιστίνη,
- τη Συρία·
- το κρατίδιο
- της Κομμαγηνής, που 'σβησε σαν το μικρό λυχνάρι[....]
- Ερχόμαστε απ' την άμμο της έρημος απ' τις θ'αλασσες του
- Πρωτέα,
- Ψυχές μαραγκιασμένες από δημόσιες αμαρτίες,
- Καθένας κι ένα αξίωμα σαν το πουλί μες στο κλουβί του.[.....]
- Εύκολα τρίβεται ο άνθρωπος μες στους πολέμους·
- ο άνθρωπος είναι μαλακός, ένα δεμάτι χόρτο.
- χείλια και δάχτυλα που λαχταρούν ένα άσπρο στήθος
- μάτια που μισοκλείνουν στο λαμπύρισμα της μέρας
- και πόδια που θα τρέχανε, κι ας είναι τόσο κουρασμένα,
- στο παραμικρό σφύριγμα του κέρδους.

- Ο άνθρωπος είναι μαλακός και διψασμένος σαν το χόρτο,
- άπληστος σαν το χόρτο, ρίζες τα νεύρα του κι απλώνουν·
- σαν έρθει ο θέρος
- ένα παρθένο δάσος σκοτωμένων φίλων το μυαλό μας.
- Κι α σου μιλώ με παραμύθια και παραβολές
- είναι γιατί τ' ακούς γλυκότερα, κι η φρίκη
- δεν κουβεντιάζεται γιατί είναι ζωντανή
- γιατί είναι αμίλητη και προχωράει·
- Στάζει τη μέρα στάζει στον ύπνο
- μνησιπήμων πόνος.
- προτιμά να σφυρίξουν τα δρεπάνια στ' άλλο χωράφι.
- σαν έρθει ο θέρος
- άλλοι φωνάζουνε για να ξορκίσουν το δαιμονικό
- άλλοι μπερδεύονται μες στ' αγαθά τους, άλλοι ρητο-
- ρεύουν.
- Αλλά τα ξόρκια τ' αγαθά τις ρητορείες,
- σαν είναι οι ζωντανοί μακριά, τι θα τα κάνεις;

- Μήπως ο άνθρωπος είναι άλλο πράγμα;
- Μην είναι αυτό που μεταδίνει τη ζωή;
- Καιρός του σπείρουν, καιρός του θερίζουν.
- Πάλι τα ίδια και τα ίδια, θα μου πεις, φίλε.
- Όμως τη σκέψη του πρόσφυγα τη σκέψη του αιχμάλωτου
- τη σκέψη
- του ανθρώπου σαν κατάντησε κι αυτός πραιμάτεια
- δοκίμασε να την αλλάξεις, δεν μπορείς.[...]
- Να μιλήσω για ήρωες να μιλήσω για ήρωες: ο Μιχάλης
- που έφυγε μ' ανοιχτές πληγές απ' το νοσοκομείο
- ίσως μιλούσε για ήρωες, όταν, τη νύχτα εκείνη
- που έσερνε το ποδάρι του μες στη συσκοτισμένη πολιτεία,
- ούρλιαζε ψηλαφώντας τον πόνο μας. “ Στα σκοτεινά
- πηγαίνουμε στα σκοτεινά προχωρούμε...”.
- Οι ήρωες προχωρούν στα σκοτεινά.
- Λίγες οι νύχτες με φεγγάρι που μ' αρέσουν.
- Cava dei Tirreni, 5 Οκτωβρίου '44

• **Άξιον Εστί, Οδ. Ελύτης**

• **Το Άξιον Εστί (Πάθη, άσμα η΄)**

• «ΓΥΡΙΣΑ τα μάτια * δάκρυα γιομάτα
• κατά το παραθύρι

• Και κοιτώντας έξω * καταχιονισμένα
• τα δέντρα των κοιλάδων

• Αδελφοί μου, είπα * ως κι αυτά μια μέρα
• κι αυτά θα τ' ατιμάσουν

• Προσωπιδοφόροι * μες στον άλλο αιώνα
• τις θηλιές ετοιμάζουν

• Δάγκωσα τη μέρα * και δεν έσταξε ούτε
• σταγόνα πράσινο αίμα

• Φώναξα στις πύλες* κι η φωνή μου πήρε
• τη θλίψη των φονιάδων

• Μες στης γης το κέντρο* φάνηκε ο πυρήνας
• που όλο σκοτεινιάζει

• Κι η αχτίδα του ήλιου * γίνηκεν, ιδέστε
• ο μίτος του Θανάτου!

• Ω πικρές γυναίκες * με το μαύρο ρούχο
• παρθένες και μητέρες
• Που σιμά στη βρύση * δίνετε να πιούνε
• στα αηδόνια των αγγέλων
• Έλαχε να δώσει * Και σε σας ο Χάρος
• τη φούχτα του γεμάτη
• Μέσ' απ' τα πηγάδια * τις κραυγές τραβάτε
• των αδικοσκοτωμένων
•
• Τόσο δεν αγγίζουν * η φωτιά με το άχτι
• που πένεται ο λαός μου
• Του Θεού το στάρι * στα ψηλά καμιόνια
• το φόρτωσαν και πάει
• Μες την έρμη κι άδεια * πολιτεία μένει
• το χέρι που μονάχα
• Με μπογιά θα γράψει * στους μεγάλους τοίχους
• ΨΩΜΙ ΚΙ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ»

• [.....]

Ο Ύπνος των Γενναίων

Μυρίζουν ακόμη λιβανιά, κι έχουν την όψη καμένη από το πέρασμά τους στα Σκοτεινά Μεγάλα Μέρη.

Κει που μεμιάς τους έριξε το Ασάλευτο Μπρούμυτα, σ' ένα χώμα που κι η πιο μικρή ανεμώνα του θα 'φτανε να πικράνει τον αέρα του Άδη

(Το 'να χέρι μπρος, έλεγες πολεμούσε ν'αρπαχτεί απ' το μέλλον, τα' άλλο απ' την έρμη κεφαλή, στραμμένη με το πλάι,

Σα να θωρεί στερνή φορά, μέσα στα μάτια ενός ξεκοιλιασμένου αλόγου, σωρό τα χαλάσματα καπνίζοντας)

Κει τους απάλλαξε ο Καιρός. Η φτερούγα η μια, η πιο κόκκινη, κάλυψε τον κόσμο, την ώρα που η άλλη, αβρή, σάλευε κιόλας μες στο διάστημα,

Και καμιά ρυτίδα ή τύψη, αλλά σε βάθος μέγα
[.....]

- Πλάση από γδικιωμένα αισθήματα έλαμπε, απaráλλαχτη
- κι αναστραμμένη να τη διαβαίνουν οι ίδιοι τώρα, με
- θανατωμένο μέσα τους το Δήμιο,

- Χωρικοί του απέραντου γαλάζιου!
- [.....]

- Όλη μέρα τώρα η μικρή Αρετή κατεβαίνει κι εργάζεται
- σκληρά στα μέρη όπου η γη από άγνοια σήπονταν, κι
- είχαν οι άνθρωποι ανεξήγητα μελανουργήσει,
- [.....]

- Και η άχνα που ανεβαίνει απ' τις κοιλάδες, έχουν να κά-
- νουν πως δεν είναι λέει καπνός, μα η νοσταλγία που
- ξεθυμαίνει από τις χαραμάδες του ύπνου των Γενναίων.

- Δρ Χριστίνα Αργυροπούλου,
Επίτιμη
Σύμβουλος του
Παιδαγωγικού
Ινστιτούτου

